

InterCity Dovrebanen

Kommunedelplan med konsekvensutredning Planbestemmelser og retningslinjer

Juni 2016

INFORMASJON TIL LESER:

Det utarbeides ett felles sett planbestemmelser og retningslinjer for offentlig ettersyn. Her vil det være ordlyd som ikke nødvendigvis gjelder for alle tre kommunene eller alle de alternativ som legges ut.

Etter offentlig ettersyn vil det felles sett planbestemmelser og retningslinjer deles opp i planbestemmelser og retningslinjer som er tilpasset hver kommune og det anbefalte alternativ med det respektive plankart.

Innholdsfortegnelse

- 1 Bestemmelser og retningslinjer 3**
 - 1.1 Bestemmelser 3
 - 1.2 Retningslinjer 5
- 2 Dokumentinformasjon 8**
 - 2.1 Dokumenthistorikk..... 8

1 Bestemmelser og retningslinjer

1.1 Bestemmelser

Kommunedelplan for dobbeltspor Sørli – Brumunddal
Vedtatt av Stange kommune DD.MM.ÅÅÅÅ/ Hamar kommune DD.MM.ÅÅÅÅ/ Ringsaker kommune DD.MM.ÅÅÅÅ, i medhold av Plan- og bygningslovens (pbl) § 11-15.

1 Planområdet

§ 1.1 Planområdet er vist på arealplankart datert DD.MM.ÅÅÅÅ med plan-ID XXXX.

2 Planens formål

§ 2-1 Formålet med kommunedelplanen er å fastsette korridor for dobbeltspor mellom Sørli og Brumunddal, som grunnlag for regulering i neste planfase.
Endelig trasé inkl høyde på bane og nødvendig omlegging av berørt infrastruktur blir fastlagt i reguleringsplan

3 Generelle bestemmelser

§ 3-1 Plankrav

- a) Kommunedelplanen skal følges opp med reguleringsplaner, jfr. pbl § 12-1, og tilhørende miljøoppfølgingsplaner for tiltaket. Godkjent reguleringsplan skal foreligge før anleggsarbeidet for nytt dobbeltspor mellom Sørli og Brumunddal igangsettes. Det skal reguleres jernbaneanlegg med tilhørende stasjonsområder, drifts- og tilførselsveger, vegkryss, gang- og sykkelveger, tekniske støtteareal, grønnstruktur og andre nødvendige tiltak og anlegg. Tilliggende byutviklingsarealer skal reguleres samtidig med jernbaneanlegget der dette er nødvendig for å oppnå et godt byplangrep. Avgrensning av reguleringsplanen fastsettes av JBV i samråd med kommunen.

§ 3.2 Planvirkning

- a) Denne planen går ved motstrid foran eldre plan eller planbestemmelse for samme areal med mindre annet er fastsatt. Uten tillatelse fra jernbanemyndighet kan det ikke gjennomføres tiltak etter pbl § 1-6 innenfor planområdet som er i strid med planen. Energibrønner og andre brønner tillates heller ikke uten at det foreligger godkjenning fra jernbanemyndighet.
- b) Etter at endelig reguleringsplan for jernbanetiltaket er vedtatt, vil båndleggingen automatisk oppheves. De areal som ikke omfattes av reguleringsplanen kan da benyttes i samsvar med arealformål i eldre plan, jfr. pbl § 1-5.

§ 3-3 Rekkefølgekrav

- a) Godkjent reguleringsplan skal foreligge før anleggsarbeidet for nytt dobbeltspor mellom Sørli og Brumunddal igangsettes.
- b) Avbøtende, restaurerende og kompensierende tiltak, herunder også for anleggsfasen, skal utredes og fastsettes i reguleringsplanen.

4 Bestemmelser til hensynssone

§ 4-1 Hele planområdet er båndlagt til samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur etter pbl § 11-7, pkt. 2, jfr. pbl § 11-8, pkt. d (hensynssone H710). For noen soner er nevnte hensynssone kombinert med andre hensynssoner (båndleggingssoner):

- Areal båndlagt etter Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven – nml) (hensynssone H720)
- Areal fredet etter Lov om kulturminner (kulturminneloven – kulml)

§ 4-2 Hensynssone H710 er inndelt i 3 kategorier:

H710_1 – Jernbanetiltaket planlegges i dagløsning. Alle søknader om tiltak etter pbl § 1-6 forelegges jernbanemyndighet. Energibrønner og andre brønner tillates heller ikke uten at det foreligger godkjenning fra jernbanemyndighet. Endelig løsning og plassering fastsettes i reguleringsplan.

H710_2 – Overgangssone mellom dagløsninger og overbygde- og /eller fjelltunnelløsninger. Innenfor sonen kan det være dagløsning, portalområder, fjelltunnel, tverrslag, rømningstunneler, overbygde løsninger som kulverter eller miljølokk mv. Endelig løsning og plassering fastsettes i reguleringsplan.

Alle søknader om tiltak etter pbl § 1-6 forelegges jernbanemyndighet. Energibrønner og andre brønner tillates heller ikke uten at det foreligger godkjenning fra jernbanemyndighet.

H710_3 – Dobbeltspor planlegges i tunnel. Endelig løsning og plassering fastsettes i reguleringsplan. Energibrønner og andre brønner tillates ikke uten at det foreligger godkjenning fra jernbanemyndighet. Tiltak over bakken derimot tillates uten jernbanemyndighetens godkjenning.

§ 4-3 Båndleggingen etter pbl § 11-8, pkt. d gjelder for 4 (fire) år, eventuelt med en forlengelse etter søknad til departementet.

§ 4-5 Særskilt om Åkersvika naturreservat i Stange og Hamar kommuner
Hensynssone H720_1 er område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven § 37, jfr. *Forskrift 2016-01-22-47 om vern av Åkersvika naturreservat* og underlagt de til enhver tid gjeldende prinsipper og retningslinjer gitt i *Konvensjonen om våtmarker av internasjonal betydning, særlig som fuglehabitat*, trådt i kraft ved kgl. res. 05.12.1975 (Ramsarkonvensjonen).

Før vedtak av reguleringsplan skal det foretas en grenseendring av verneområdet slik at jernbaneanlegget ikke inngår i verneområdet og nye erstatningsarealer for disse arealene er vernet i samsvar med Ramsarkonvensjonens prinsipper og retningslinjer i Resolusjon VII.24 fra 1999 og VIII.20 fra 2002.

Reguleringsplanen for dobbeltspor skal inneholde tiltak i verneområdet for å øke økologisk verdi og økologiske funksjoner i området.

§ 4-6 Særskilt om Furuberget naturreservat i Hamar kommune
Hensynssone H720_2 er område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven § 37, jfr. *Forskrift 1993-07-09-655 om fredning av Furuberget naturreservat*, som gjelder for området.

§ 4-7 Særskilt om fredet jernbaneanlegg på Espern i Hamar kommune
Hensynssone H730 er område fredet etter Lov om kulturminner (kulturminneloven – kulml), jfr. *Forskrift 2012-11-27 om fredning av jernbaneverkstedet, Espern*, som gjelder for området. God tilgjengelighet til område skal sikres gjennom reguleringsplanen.

1.2 Retningslinjer

Retningslinjene til planen er ikke juridisk bindende, men angir forhold som skal vektlegges i den videre planleggingen. Retningslinjene skal gi rammer for den videre reguleringsplanleggingen av tiltaket. Illustrasjonsplanen er ikke juridisk bindende, kun illustrerende, men viser tiltaket slik det er lagt til grunn ved konsekvensutredning.

Standard

Jernbanesporene skal reguleres med standard iht. Jernbaneverkets tekniske regelverk. I tillegg til dette kommer arealer til grøfter, areal for skjæringer og fyllinger, rekkverk, gjerder, grønnstruktur og støyskjermingstiltak. Bygninger og uteområder skal utformes etter prinsipper om universell utforming eller tilgjengelighet for alle, samt tilføre kvalitet (materialbruk og arkitektur) i by- og tettstedsområder.

Regulering

Areal for gjennomføring av anlegget inkludert rigg- og deponiområder samt kompenserende og avbøtende tiltak skal reguleres. Rigg- og deponiområder kan vedtas som egne reguleringsplaner. Areal båndlagt til midlertidig eller varig massedeponi skal etter bruk til formålet istandsettes i tråd med bestemmelser som gis i reguleringsplanen.

Hensynssone

Inntil reguleringsplan for IC-strekningen er vedtatt, skal søknader om tiltak som ligger innenfor båndleggingssonene forelegges hhv. Jernbaneverket (for H710), Fylkesmannen i Hedmark (for H720) og kulturvernmyndighet (for H730). Ved vedtak av reguleringsplaner skal det angis hvilke deler av hensynssoner for båndlegging utenfor reguleringsgrensen som samtidig skal oppheves. Det kan gis dispensasjoner for mindre tiltak, jfr. pbl §§ 20-2 og 20-4 så fremt de ikke kommer i direkte konflikt med jernbanetiltaket.

Miljøoppfølgingsplaner (MOP)

Jernbaneverket skal i reguleringsplanfasen utarbeide Miljøoppfølgingsplan (MOP) for anleggsfasen, for å ivareta hensyn til ytre miljø. Problemstillinger som blir identifisert gjennom prosjekteringsarbeidet og den offentlige planprosessen, herunder plan for overvåking av miljøtilstanden, vil bli fulgt opp med konkrete tiltak og virkemidler. MOP for anleggsfasen skal legges til grunn for miljøspesifikasjoner i avtaler og kontrakter. MOP for driftsfasen utarbeides før banen tas i bruk.

Stasjonsområder og knutepunktsutvikling

Utforming av stasjonsområdene i Stangebyen, Hamar og Brumunddal med tilhørende funksjoner skal fastlegges i reguleringsplanarbeidet. Jernbaneverkets veileder for knutepunktsutvikling skal legges til grunn for oppfølgende planlegging av stasjonsområdene. Det er et mål at områdene inntil knutepunktene har høy utnyttelse.

Tilliggende byutviklingsarealer skal reguleres i form av områderegulering, parallelt med regulering av jernbaneanlegget der dette er nødvendig for å oppnå et godt byplangrep. Avgrensning av reguleringsplanen fastsettes av JBV i samråd med kommunen.

Særskilt om alternativ K1-3b, kulvert under Hamarbukta, gjennom Hamar kommune

Realisering av alternativ 3b gjennom Hamar, en løsning som går ut på at jernbanen legges i kulvert og det foretas masseoppfylling over og langs med kulverten som innebærer at det etableres nye landarealer, forutsetter som et minimum at det reguleringsmessig legges til rette for følgende utvikling av tilstøtende arealer til jernbanen og at arbeidet med å regulere de aktuelle områdene prioriteres:

- Arealene mellom Hamarbukta og Strandgata, samt utfylte arealer i Hamarbukta øst for Kirkegata benyttes til byutvikling / sentrumsformål og gis en høy utnyttelse. Dette for å understøtte knutepunktet og for å oppnå et økt markeds- og passasjerunlag for jernbanen, dvs økt samfunnsnytte. Med høy utnyttelse menes ca. %-BRA = 250% og byggehøyder ikke under 7 – 8 etasjer.
- Arealene rundt stasjonen gis utbyggingsprioritet i kommunens videre planlegging, foran nye utbyggingsarealer andre steder i kommunen og forlengelse av eksisterende reguleringsplaner. Det vil si en utbyggingsrekkefølge der utbyggingsområdene nevnt i kulepunktet over bebygges før andre områder, deretter utvikles andre områder i gangavstand til stasjonen.

- Det forutsettes at videre planlegging av jernbanetiltaket og byutviklingsarealene (nevnt i første kulepunkt) skjer parallelt.

Landskapsbilde og visuelle forhold

I reguleringsplanen skal det vurderes hvordan tiltaket kan innpasses i landskapsbildet. Det skal redegjøres for arkitektonisk utforming av jernbaneanlegget, grøntanlegg og landskapstilpasning. I dette inngår behandling av sideterreng, bruk av vegetasjon, overdekking av skjæringer/kulverter, utforming av konstruksjoner og istandsetting av arealer som berøres i anleggsperioden.

Kulturminner

Undersøkelsesplikten etter § 9 i Kulturminneloven (kulml) skal oppfylles før vedtak av reguleringsplan. Forholdet til bevaringsverdig (ikke fredede kulturminner) og kulturlandskap skal utredes og avklares i reguleringsplanen.

Miljøoppfølgingsplanen skal utarbeides i samarbeid med kulturvernmyndighetene. Her skal det avklares hvordan man skal håndtere kulturminnene i forbindelse med tiltaket, både i anleggsfasen og ved ferdig anlegg.

Kulturminner som vil bli liggende innenfor reguleringsplanens avgrensning skal vurderes lagt inn som hensynssoner, jfr. pbl § 11-8. Kjente automatisk fredede kulturminner som kommer i direkte konflikt med tiltaket skal søkes frigitt i reguleringsplanen etter kulml § 8 1.ledd.

Særskilt om fredet jernbaneanlegg på Espern-området

Det skal ved utarbeidelse av reguleringsplan for dobbeltspor gjennom kulturmiljøet utarbeides en plan for avbøtende og kompenserende tiltak i samsvar med fredningsforskriften.

Der tiltaket griper inn i dagens fredede kulturmiljø skal det søkes dispensasjon etter kulml § 15a. Det kan gis midlertidige dispensasjoner for midlertidige tiltak (sikringstiltak, midlertidig flytting eller overdekning o.l.)

Naturmiljø

Naturmiljø skal inngå som et eget tema i utarbeidelsen av miljøoppfølgingsplan for prosjektet. Det skal vurdere tiltak for å begrense negativ påvirkning av naturmiljøet og avbøtende tiltak skal vurderes. Strategier for å begrense farene for spredning av fremmede arter gjennom masseforflytning og bruk av maskiner skal innarbeides i miljøoppfølgingsplanen.

Rigg- og anleggsområder skal avklares i den videre detaljplanleggingen. Hvordan naturverdiene som er registrert er tatt hensyn til i planprosessen skal dokumenteres.

Behovet for viltkryssinger skal vurderes i reguleringsplanen.

Særskilt om Åkersvika naturreservat

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet jfr. Forskrift 2016-01-22-47 om vern av Åkersvika naturreservat. Mål og retningslinjer for forvaltningen av området er beskrevet i forvaltningsplan for Åkersvika naturreservat.

Endring av grensene for verneområdet skal sikre at kvaliteten av naturreservatet ikke forringes. Beslaglagt areal skal kompenseres med nytt verneareal av samme økologisk verdi i forholdet 1:3. Dette arealet skal vernes med hjemmel i naturmangfoldloven som naturreservat før reguleringsplan for dobbeltspor vedtas. Dersom det ikke finnes tilsvarende areal i direkte tilknytning til dagens naturreservat, kan områder uten direkte tilknytning vernes.

For at de totale økologiske verdiene i reservatet ikke skal forringes av arealbeslaget til dobbeltsporet og andre virkninger av ny jernbane, skal også tiltak for å avbøte skader og forbedre enkeltlokaliteter iverksettes og i størst mulig grad ferdigstilles samtidig med grunnarbeidene for dobbeltsporet. Det skal utarbeides en plan for økologisk restaurering og kompensasjon for ulemper for reservatet som ivaretar dette.

Ved tiltak og aktivitet som er forbudt iht. vernebestemmelsene innenfor grensen for Åkersvika naturreservat kreves det dispensasjon fra verneforskriften før anleggsarbeidet starter. I miljøoppfølgingsplanen for anleggsfasen skal det stilles spesielle krav for å ivareta økologiske funksjoner og -verdier i Åkersvika, herunder perioder i året uten anleggsaktivitet som kan forstyrre rastende trekkfugl. Anleggsarbeidet skal gjennomføres iht. føringer i miljøoppfølgingsplanen for anlegget. Etter avsluttet anleggsperiode og senest i løpet av sommeren etter ferdigstilling av

jernbaneanlegget, skal området i sin helhet tilpasses tiliggende arealer, slik at overganger og terrengformasjoner blir så naturlige som mulig.

Særskilt om Furuberget naturreservat

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet jfr. Forskrift 1993-07-09-655 om fredning av Furuberget naturreservat. For alle planlagte byggetiltak som direkte eller indirekte vil gripe inn eller påvirke reservatet, skal saken legges frem for Fylkesmannen i Hedmark og Hamar kommune.

Naturressurser, grunnvann, vassdrag og geologi

Det skal tas hensyn til eksisterende jordbruksdrenering og –vanning, eventuelle brønner og behovet for ferdsel på tvers av jernbanen i den videre detaljplanleggingen og miljøoppfølgingsplanen for anleggsfasen. Miljøoppfølgingsplanen skal også beskrive hvordan jordbruksarealer i anleggsbeltet skal disponeres og tilbakeføres til jordbruksformål.

Hvordan overskuddsmasser skal disponeres avklares gjennom reguleringsplanprosessen. Det utarbeides en plan for bruken av jordressursene/kompensasjon for tapt jordbruksareal. Planen for bruk av jordressursene skal utarbeides i samarbeid med/ forelegges regional landbruksmyndighet og inneholde opplysninger om mengde og kvalitet med matjord, hvordan den skal mellomlagres, hvor mye som skal brukes i anlegget og hvor mye som skal deponeres.

Dyrkede arealer som omdisponeres skal om mulig kompenseres med etablering av jordbruksland på permanente massedeponier. Slike dyrkingsområder bør ha tilsvarende avlingspotensiale som tapte arealer. Omfang og endelig lokalisering av slike deponiområder fastsettes i reguleringsplanprosessen.

I dette arbeidet er bestemmelsene i Forskrift 1988-03-25 om floghavre og Forskrift 2000-12-01 om planter og tiltak mot planteskadegjørere samt Forskrift 2015-06-19 om fremmede organismer særdeles viktig og følge.

Landbruk og friluftsliv

I planforslaget er det lagt opp til driftsunderganger, samt kombinerte driftsveier for jernbane og landbruk. Drifts- og arronderingsmessige ulemper skal søkes avhjulpet gjennom frivillig makeskifte. Innenfor båndlagte områder for jernbanetiltak er det etableres gjerder langs jernbanesporets hele lengde.

Støy

Reguleringsplanleggingen skal utføres iht. anbefalte grenseverdier i Miljøverndepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2012).

I den videre planleggingen må det gjøres støyfaglige utredninger for boliger utsatt for støy over anbefalte grenseverdier i tråd med NS8175 (Lydforhold i bygninger), og for strukturlyd og vibrasjoner etter NS8176 (Vibrasjoner og støt), eller til senere standarder som erstatter de nevnte. Støyforholdene i Åkersvika skal også utredes nærmere i senere planfase. Nødvendige tiltak skal vurderes og fastsettes i reguleringsplanen. Lokale støyskjermingstiltak skal planlegges i samarbeid med berørte beboere/ grunneiere og vernemyndigheten for Åkersvika naturreservat.

Støytiltak som berører fredede og verneverdige bygg skal gjennomføres i samråd med vernemyndighet.

Eksisterende spor

Det skal i reguleringsplanprosessen vurderes hvordan eksisterende jernbanespor mellom Sørli - Brumunddal kan benyttes. Kulturminner knyttet til spor og anlegg skal vurderes og ivaretas i den grad det er mulig. Der det vurderes som hensiktsmessig skal eksisterende spor gjennom landbruksområder tilbakeføres til landbruk.

Gang- og sykkelveger

I den videre planleggingen skal funksjonen til eksisterende og regulerte gang-/ sykkelveger og turveger sikres. Kulturminner skal søkes gjort tilgjengelig for gang- og sykkeltrafikk. Eksisterende krysningspunkter (over-/ underganger) skal søkes opprettholdt og nye kan etableres der det blir dokumentert et vesentlig behov for å krysse jernbanen.

2 Dokumentinformasjon

2.1 Dokumenthistorikk

Rev.	Dokumenthistorikk
00A	Planbestemmelser og retningslinjer
01A	Planbestemmelser og retningslinjer

**Kommunedelplan med konsekvensutredning
Planbestemmelser og retningslinjer**

Utgitt juni 2016

Utgave nr. 1

Utgitt av Jernbaneverket

Foto Jernbaneverket

Postadresse Jernbaneverket, Postboks 4350, N-2308 Hamar

E-post postmottak@jbv.no

05280

Sentralbord/vaktttelefon